

ئاستای جیهان و گڼیک ... ئحماد سو

خباتی ئینسان ب درژایی مژوو ل ه ر شوښکی دنیا دا ب پل ی یک دژ ب د س تدارتی سیاسی ه ژمونگ ر “ ک ت و او ی کای کان شو نک و ت و ژ ره ژمونی د س تدارتی سیاسین ” ب س ر ک ی ژیا ندا و دواتریش و ب شو و ی کی لاو کی دژ ب ئایدای باو و با بادستی ئاید لژی و دینی و ک م ای تی بوو ل پ ناو با شترکردنی ژیان و فراوانترکردنی ئ گ ر کانی گ ش کردنی زیاتری ژیاری و وجودیی خیدا .

دینامیکه تی ژیان ل ه ر ک م گای کی س ر ئ م ه سار ی دا ، ک د ن دینامیکه تی ژیان ل ه ر ک م گای کدا خ ب خ مانای دینامیکه تی ژیانی ئینسان د گر ت و ، وایکردوو ه میش ئ گ ر کانی گ انکاری و نو بون و کراو تر بن “ نک ه ر ئ و ن د ب کو د توانین ب ین ح تمیش بن ” . ل ر و ه ر چ قب ستنک یان داگ انک ب ر و دوا دژ ب و تی دینامیکه تی ژیان بوو ، ئیتر ئ م خ ی بوو ت ز مین ی س ره دانی نا زای تی ، یاخیوون و ش ش کان .

س د ی بیست ... کاپیتالیزم

ناشکرای س د ی بیست ، س د ی خ را گ ش کردنی کاپیتالیزم “ ه ب د ب ب ت ئ و ش وون ب ت ک کاپیتالیزم ب ر ئ نجامی و تی ب ر و پ ش و و چونی م ژووی ئینسان ” و ک سیستم کی ل دایکوی ن و ه ناوی م د ر نیتی ، خ رئاوا ک زادگی م د ر نیتی و ب ها گ ر دونی ب ن مای د ئینسان د کان ، ب ه مان ش و ش زادگی س ره دانی کاپیتالیزم و ک سیستم کی ئابوری سیاسی ک دواتر ل ب ر ئ نجامی ب ا و بون و ی ت کنیک و ئامراز کانی ب ره مه نانی ک م ای تی و د زگا ک م ای تی م د ر ن ک ن و ب س رانس ری جیهاندا ل س د ی بیستدا س رمای داری بوو ب سیستم کی جیهانداگر و ل نزیکی ی دوو د ی ی ک تایی س د ی بیست و ئ م س ر تایی س د ی بیستو ی کیشدا د ر ک و تن و پ ر گرتنی نی لبرالیزم و با باد ستبونی ب س ر سیاست و ئابوری جیهاندا . سیستمی ئابوری س رمای داری ب ن و ه موو ک م گاکانی دنیا دا ب ا و بوو و ب ئ و ی ن م و ب ها گ ر دونی ئینسان د کانی ب ره مهاتووی م د ر نیتی و ج گیربووی ن و سیستمی س رمای داری خ راوایی ل گ و خیدا بگواز ت و .

دځی نځستای جیهان

نځگر نیگایک لځ دځی نځستای سیاست و نابوری جیهان بکځین، دځبینین کځ جځنگ و نائارامی نځزیکځی تځواوی دنیای گرتځتځو، هاوشانی داکځوتنی بځشی زځرینځی ئینسان لځ کځمځځاگاندا بځر و بځبځشی و دځستځانځگځیشتن بځ هځکارځکانی خځشگوزځرانی و بارودځخی ژیانځکی هاوچځرخانځ و هځژاربونی بځشځکی گځورځتری مرځق لځ زځرینځی کځمځځاگاندا بځاددځی بځبځشبون لځ پځداویستیځ سځرځتاییدځکانی ژیانی ځووت. بځتځنیشت نځمځشځو فراوانتر بوون و گځورځتربوونی هځرځځژی گاپی نځوان سځرمایځداران و دځسځتدارانی سیاسی “کځگروپ و بازنځیځکی زځر بچوک و بځرتځسکی هځر کځمځځاگایک پځکدځهنن” لځلایک و سځرجځمی خځځ لځلایکځکی تر لځ هځر کځمځځاگایکدا. دیسانځو بځ ووردبونځو لځ شوناسی نځو هځزځ سیاسی و کځمځځاگایک تیانځی سیاست ئاځستځ دځکن و نځخشځ و هځځی پځیونځی و مللنځکان دځکځشن، بځ ئاسانی تځدځگځین کځ لځهځر کاتځکی ځاوردوو زیاتر بځها ئینسانیدځ گځردونیدځکان و ماف و ئازادیځ تاکی و بځکځمځځکان لځ تځواوی کځمځځاگانی دنیادا لځ ژځر هځځځش و پځشځلکاریدان نځمځش بځهځکاری هځرچی زیاتر باځادځستبونی بزوتنځو شځځنیست و ځیسیستځکان و هځزځ پځپلیستځ دینی و ناسیځنالیستځکانځو.

چ ځځگځیک!

لځ کځمځځاگایک خځرئاوایدځکاندا نځم ځځژگارنځ، شاهیدی هځځکشانی رځځبځځژ زیاتری هځزځ استځو و ئیکستریمستځکانین، هځروک چځن لځ خځرهځات بځاوبونځوی پځتای مځزهځبی و دینی گځیشتوتځ ئاستځکی ترسناک و هاوتځریب لځگځ جځنگځ نځژادی و ئیتنیکیدځکان. ئایا هیچ ځځگځیکځی دی نیځ و تځنها ځځگځچارځ بځسځرا خځهځځدانځ بځ نځو نځو زځلکاوی مللنځ توندځی فځندځمنتالیزمی دینی و ناسیځنالیزم خولقاندویانځ؟ ئایا بځ نځو دځخځی نځم ناوچځیځی خځمان “کوردستان بځ وځاتانی دځوروبځریځو” و خځرهځاتځی ناوځاست و جیهانیش بځ گشتی تځیکځوتو و هځر ځځژ توندبونځوی زیاتری مځملانځی مځزهځبگځرایی و ناسیځنالیستی پځگیر و شځځنیزم و ځیسیزم چ ځځگځیکځی دځربازبون و چ پځناگایکځی فیکریی ئینسانی هځی و چ بزوتنځو یکځی سیاسی کځمځځایک تی دځتوانځ وځا مدځرو یکځی جدی بځت؟

مارکسیزم وځ بیرکردنځو یکځی ځځخندځی کځلځکتیف

لځسځدځی بیستدا لځ کځمځځاگایک خځرئاوایدځکاندا و تاییدځتتریش

ئوروپىيەكاندا لىبىرامبىر شىپىلى نازىزم و فاشىزم و ناسىيەنالىزمى پىچىر، ئوتى چىپ و ماركسىزم وكى ومامدىر وىكى شانى سىياسى و كىمىيەنى ئىككىلى كىمىيەگە ئىنگىرىزى. ماركسىزم و چىپىگى رايى وكى فەلسەفەنى ئىنسانى و لىسەروى دىن و نەتىقە و ئىتتىپاقى، ھەم ئىخە و نازىيەنى كى قو لى ھەلومەرجى سىياسى و ئابورى و مىللانە توندەكان و دابەشكارىيە كەشدارەكان و ھەم ئىتتىپاقىنى ئادىكا لى ئاست كا پىتالىزىمدەيە.

بەشەكى زىر لى قوتابخانە فەلسەفەكان و فەيلىسوفانى سەدى بىست يان ئىركارىگەرى ماركسىزم بوون وكى كىمىيەناسان و فەيلىسوفانى قوتابخانەنى فرانكفورت و بەشەكى زىر لى فەيلىسوفانى فەيلىسى، جا يان لى بەشەكى زىياندا لىگە ھەزە ماركسىستەكاندا ئىككىيىست بوون يان لايەنگەرى نازىيەنى چىماورى و بزوتەنى چىپىگە راکان بوون. بىيە ئىم دەخە ئىستە ئىم ناوچەيە خەمان و جىهان بەگەشى پىيادە تەپەدەبەت، تەنھە بى گەگە نازىيەنى و ئىخەنى ماركسىستى و دروستىبوونى بىرەرى فراوانى چىماورى چىپىگە رە ئىگەرى تەپەاندەنى ھەيە. ھەبەت كە دىپەين بىرەرى فراوانى چىماورى چىپە، مەبەست لى دروستىبوونى ئىپەزسىيەنى چىپىگە رە فراوانى چىماورىيە، كە ئىم بىرەردەنى كەلەككىيە ماركسىستى گەگەبەگەرت لى ھەكەشەنى ھەرجى زىاترى ئوتە شەقەنى و ئىسىستى و بزوتەنى دىنى و ناسىيەنالىستە پەپەلىستە توندەكان. و ھەروەھا ئىگەرى ئىو شەبەتە بىردەم كىمىيەگە كا پىتالىزم بەگەشى و دىسەتەتەرى سىياسىەكان بەتەبەتى ناچارەكەن بى يەفەرمى ئابورى و گەاندەنى ھەلومەرجەكى باشتەرى زىيان بە ئىنسانەكان. واتا ئىو لىرەدا دەمانەوت بىيەين بىرەردەنى ھەيەكى ماركسىستى بىرەرفراوانى كىمىيەنى و سەھەدەنى بىرەيەكى فراوانى ئىپەزسىيەنى چىپىگە رە گەرىنتى ھەم پاشەكەشەردەنى ھەزە دىنى و ناسىيەنالىستە پەپەگىر و شەقەنىستەكانە، ھەم باشتەرى بوونى ھەلومەرجى ئابورى و دەخە زىيانى كىمىيەگە بى زىيانەكى ھەوچەرخانە و مەقەنەتر. ئىمە بى ئىم ناوچەيە و جىهانەش بەگەشى ئىستە. بىيە ئىستە دەخە كوردستان و ئىم ناوچەيە كە بەشەكن لى دەخە جىهانى ھەم وكى پەويستەك، ھەم وكى ئىگەرىكى بەھەز لى بىردەمە ماركس و ماركسىزىمدەيە.